

דגם תשובות לשאלון – עברית: הבנה, הבעה ולשון
לעולים חדשים – מס' 11284, חורף תשע"ט

בבדיקת שאלון זה יש לשים לב לסולם ההערכה השונה בכל שאלה.
בכל תשובה יש הנחיה לאופן הבדיקה.

פרק א – הבנה והבעה

על הנבחן לענות על כל השאלות בפרק זה.

שים לב: בשאלות ה**הבנה** אין להפחית אחוזים על שגיאות בדקדוק ובתחביר.

1. על הנבחן לציין שלושה מאפיינים של גיל ההתבגרות הנזכרים בטקסט 1. (לכל מאפיין $33.3\% \times 3 = 100\%$)
מאפיינים אפשריים:

- התנהלות עצמאית
- שיקול דעת מוטעה / שיבוש בשיקול הדעת / חוסר מודעות לסכנות
- פריצת גבולות
- לחץ חברתי / הרצון להרגיש שייך לחבורה / הרצון להיות מקובל

2. א. על הנבחן לציין את הטענה המוצגת בפסקה ג. (100%)

– הורים וילדים רואים ברכיבה על אופניים חשמליים דבר חיובי / התנהלות עצמאית חשובה לתהליך ההתבגרות של בני נוער והיא חיובית ומבורכת.

ב. על הנבחן להעתיק את המשפט שבו יש הסתייגות מן הטענה. (100%)

– אולם השאלה היא מהו המחיר של עצמאות המתאפשרת בזכות האופניים החשמליים.

ג. על הנבחן להסביר את כוונת הכותבת במשפט שהוא העתיק בסעיף ב. (100%)

– אומנם האופניים החשמליים מקנים לבני נוער עצמאות, אך יש גם השלכה חמורה לשימוש באופניים החשמליים – סכנת פציעה ופגיעה באחרים.

הערה: תתקבל כל תשובה הכוללת הסבר הגיוני על הסכנה שנלווית לעצמאות בהקשר של האופניים החשמליים.

3. על הנבחן לציין למי מפנה הכותבת את המאמר שלה (50%) ולהסביר את קביעתו על פי הטקסט (50%). (סה"כ 100%)

– הכותבת מפנה את המאמר שלה להורים לבני נוער / הורים לילדים מתבגרים.

הסבר: יתקבלו העתקות המשפט הפותח של פסקה ו: "כדי להגן על ילדינו אנחנו צריכים לזכור שה**סמכות ההורית** היא בידינו – אנחנו יכולים לקבוע את החוקים והגבולות.", או ניסוח אחר של הנאמר במשפט זה.

4. על הנבחן להסביר מדוע פרופסור הקרט הרגיש מיואש ומתוסכל על סמך פסקות ב-ג בטקסט 2. (100%)

תתקבל כל תשובה הכוללת הסבר הגיוני ובו נדון בהכללה לפחות אחד מן ההיבטים האלה:

- ממצאי המחקר של הקרט מעידים על אי-ציות לחוק המביא לתאונות / מחמיר את הפציעות.
- לאחר הגשת הדו"ח וההמלצות המצב לא השתפר בשטח ומספר הנפגעים בתאונות אופניים חשמליים עלה / האי-ציות לחוק נמשך ואף מתגבר / ההמלצות אינן מיושמות / החוק אינו נאכף.
- דוגמה: ממצאי המחקר של פרופסור הקרט מעידים על תופעת האי-ציות לחוק בתחום האופניים החשמליים, ובעקבות האי-ציות לחוק הסכנה ברכיבה על האופניים החשמליים מתגברת. / אף על פי שחלף זמן מהגשת הדו"ח של הקרט והמלצותיו, בשטח לא השתנה דבר, ומספר הנפגעים בתאונות אופניים חשמליים עלה ולא ירד. מספר הרוכבים בניגוד לחוק מתחת לגיל 16 עלה אף הוא.

5. א. על הנבחן להשלים את הפרטים בטבלה על פי טקסט 2. (לכל השלמה — $16.6\% \times 6 = 100\%$)

העבירות על החוק	דרכי האכיפה של החוקים על פי התוכנית החדשה
* שימוש באוזניות בנסיעה * (1) נסיעה בלי קסדה (בני פחות מ־18) * (2) דיבור בטלפון בזמן רכיבה (גם סדר הפוך יתקבל)	העלאת גובה הקנסות
(3) רכיבה על אופניים חשמליים (בני פחות מ־16)	* (4) דחיית מתן רישיון נהיגה בשנה * החרמת האופניים
(5) מכירת אופניים חשמליים לא חוקיים	* קנס של עשרת אלפים שקלים לכל זוג אופניים * (6) ביטול אישור העסק לחנות

ב. על הנבחן לבחור דרך אכיפה אחת מן הטבלה בסעיף א שלדעתו תועיל במיוחד למאבק בתאונות הדרכים שבהן מעורבים אופניים חשמליים, ולהסביר כיצד דרך זו תתרום לצמצום מספר הנפגעים בתאונות. (100%)
על התשובה לכלול בחירה מפורשת של דרך אכיפה מן הטבלה (20%), והסבר מלא המקושר היטב לאותה דרך אכיפה בנוגע לצמצום מספר הנפגעים בתאונות בדרך זו (80%).
• על מבע לקוי / היעדר תקינות לשונית — יש להפחית עד 20%.

6. א. על הנבחן לציין, על סמך פסקה ו, את דעתו של כותב טקסט 2 בנוגע לבטיחות של רוכבי האופניים החשמליים בתקופה הקרובה (50%) ולנמק את קביעתו (50%). (סה"כ — 100%)
— כותב הטקסט חושב שהבטיחות של רוכבי האופניים החשמליים לא תשתפר בתקופה הקרובה / מביע ספק שהבטיחות תשתפר, מכיוון שייקח זמן להביא את התוכנית החדשה להגברת בטיחות הרוכבים למעמד של חוק ובינתיים המציאות העצובה בכבישים תימשך.
ב. על הנבחן להעתיק מפסקה ו בטקסט 2 צירוף מילים או ביטוי המרמז על דעתו של הכותב. (100%)
יתקבל אחד מן הביטויים האלה בלבד:
— עדיין, (תוכנית) ראשונית, במציאות העצובה (בכבישים), למרבה הצער, עניין של זמן

7. על הנבחן להסביר תופעה המוזכרת בטקסט 1 שבאה לידי ביטוי גם בדבריו של בעל רשת חנויות האופניים בפסקה ה בטקסט 2 (80%) ולציין באיזו פסקה בטקסט 1 התופעה מתוארת (20%). (סה"כ 100%)
התופעה: הרצון להרגיש שייכות לחבורה ולהיות מקובל דוחף את המתבגר לעשות הכול כדי להיות כמו כולם. / הלחץ חברתי גורם לבני הנוער לרצות לנסוע מהר יותר. תיאור המקרה בפסקה ה בטקסט 2 הוא דוגמה לתופעה — בני נוער אינם מעוניינים לרכוש אופניים איטיים יותר מן האופניים של החברים שלהם עקב לחץ חברתי.
הפסקה בטקסט 1 שבה התופעה מתוארת: פסקה ה.

8. על הנבחן לציין שתי דרכים שבאמצעותן כותב טקסט 2 מנסה לשכנע את הקורא באמינות דבריו (לכל דרך — $50\% \times 2 = 100\%$).
דרכים אפשריות:

- ציון גורמי סמכות: פרופסור שלום הקרט, המכון לחקר התחבורה בטכניון, צוות חוקרים
- ציון טיבו או איכותו של המידע: מחקר מקיף, תצפיות שנערכו בעשרות מקומות
- ציטוט גורם ניטרלי / גורם מן השטח: בעל רשת חנויות אופניים שמעיד על מה שקורה אצלו

סיכום ממוזג (20 נקודות)

על הנבחן לענות על שאלה 9.

* נבחן שכתב עד 30 מילים – יקבל 0 בכל התבחינים.

* נבחן שכתב 30-90 מילים – יופחתו לו 20% מכל תבחין.

מחווון להערכת הסיכום הממוזג

אחוזים	הטקסטים		פירוט	תבחינים
	טקסט 2 אודי עציון	טקסט 1 ד"ר גנית אשל קדמי		
			1. המידע הרלוונטי לסיכום	א. תוכן המידע – תמציתיות, דיוק ועודפות – 100% – 7 נק'
לכל רכיב – $42\% = 6\% \times 7$	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	* הגורמים לסכנות שברכיבה על אופניים חשמליים על הנבחן לציין <u>שבעה</u> מן הרכיבים האלה: (1) חוסר מודעות של בני הנוער / שיבוש בשיקול הדעת (2) מהירות גבוהה של האופניים (3) מהירות מרבית מעל המותר בחוק (4) רכיבה בדרכים לא מתאימות לאופניים (5) זמינות לכל דורש – אין צורך ברישיון נהיגה (6) רכיבה מתחת לגיל המותר בחוק (7) רכיבה ללא קסדה (8) לחץ חברתי	
לכל רכיב – $18\% = 6\% \times 3$	✓ ✓ ✓	✓	* דרכי התמודדות עם הסכנות על הנבחן לציין <u>שלושה</u> מן הרכיבים האלה: (1) התערבות של ההורים / הגברת הסמכות ההורית (2) קידום העדפת רכיבה על אופניים מנסיעה ברכב פרטי (3) הגברת האכיפה וההסברה בנושא (4) תוכנית חדשה להגברת הבטיחות של הרוכבים	
60%			סה"כ	
40%			רלוונטיות	
			2. כל המידע הכתוב רלוונטי לדרישות המטלה (מהימן ומדויק). 3. הושמט מידע לא רלוונטי, למשל תרומת האופניים לעצמאות הילדים, יתרונות האופניים החשמליים, התוכנית להגברת בטיחות הרוכבים צריכה לעבור הליכי חקיקה וכו'. 4. הכותב נמנע מחזרות מיותרות.	
100%			סה"כ	

תבחינים	פירוט	אחוזים
ב. ארגון המידע – 100% – 7 נק'	5. טקסט עצמאי (לא מהוקשר) * כתיבה של פתיח מכליל המציג את הנושא – 15%. * התמקדות בנושא ולא במאמרים או בכותבים – 10%.	25%
	6. עיבוד המידע: העתקה מושכלת או פרפרזה (לא "העתק הדבק"), שימוש בהכללות.	25%
	7. לכידות ובהירות "זרימה" טובה בטקסט מנושא אחד לאחר. שזירה בין הרעיונות המשותפים בטקסטים ופירוט הייחוד שבכל טקסט.	35%
	8. קישוריות בין חלקי הטקסט: שימוש בקשרים המתאימים למבנה הלוגי של הטקסט לתוכנו.	15%
	סה"כ	100%
ג. אזכור המקורות ודרכי מסירה – 100% – 3 נק'	9. המידע המופיע בטקסט מיוחס לכותבים המתאימים. 10. אזכור מקורות המידע בגוף הטקסט ובסופו הוא על פי נורמות כתיבה אקדמיות. 11. שימוש בדרכי מסירה שונות (לפחות שתיים). (אם נעשה שימוש בפועלי הבעה או אמירה יש לשים לב לדיוק מבחינת המשמעות).	25% 50% 25%
	סה"כ	100%
	ד. לשון, מבע ותקינות – 100% – 3 נק'	12. ניסוח: הניסוח בהיר, ענייני והולם את אופי הכתיבה. לדוגמה, הבחנה בין לשון כתובה ללשון דבורה; הימנעות מחזרה על מילים.
13. תקינות תחבירית: * נעשה שימוש במבנה משפט תקין. * המשפטים שלמים ובנויים כהלכה ואינם ארוכים מדי.		25%
14. פיסוק: שימוש נכון והולם בסימני פיסוק.		25%
15. מורפולוגיה וקתיב: שימוש תקין בפועל ובנטיותיו, בשם העצם ובהטיותיו, התאמה במין ובמספר, שימוש תקין במילות היחס, בהצרכה וביידוע השם.		25%
סה"כ		100%

פרק ב – תחביר

על הנבחן לענות על ארבע מן השאלות 10-14.

10. א. אפשרות 1: אף על פי שלרכיבה על אופניים חשמליים יש יתרונות רבים, היא מסכנת את הולכי הרגל, לכן יש למצוא פתרונות כדי לאפשר רכיבה בטוחה.

אפשרות 2: לרכיבה על אופניים חשמליים יש יתרונות רבים, אולם היא מסכנת את הולכי הרגל, לכן יש למצוא פתרונות כדי לאפשר רכיבה בטוחה. (100%)

ב. אופניים – משלים שם (לוואי) 50%

הולכי הרגל – משלים פועל 50%

סה"כ 100%

11. א. משפט 1: הרכיבה על אופניים חשמליים מותרת בשבילים מסומנים. 33%

משפט 2: הרכיבה על אופניים חשמליים מותרת בכבישים. 33%

משפט 3: הרכיבה על אופניים חשמליים על מדרכות אינה מותרת/אסורה. 34%

סה"כ 100%

ב. תתקבל כל תשובה המציגה נתונים משתי שנים שונות, ומחברת בין חלקי המשפט באמצעות המילה "ואילו" או "לעומת זאת".

דוגמה: בשנת 2013 אושפזו 49 אנשים בעקבות תאונות אופניים חשמליים, ואילו בשנת 2017 אושפזו 697 אנשים בעקבות תאונות אופניים חשמליים. (100%)

12. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-4. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

א. (1) לו (1)

(2) הרכב המוזכר במשפט הנתון לא חבש קסדה בזמן הרכיבה. (1)

ב. (1) לקבוצה יש תפקיד חשוב בתהליך ההתבגרות של הנער או הנערה. (1)

(2) אנחנו צריכים לציית לחוקים. (1)

סה"כ – (4) פריטים

13. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-5. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

א. – קנסות כספיים כבדים (1)

– ערי מסחר מרכזיות (1)

ב. – בטיחות הרוכבים (1)

ג. (1) חובה ללבוש אפוד זוהר ברכיבה על אופניים (בשעת לילה). (1)

(2) חשוב לחבוש קסדה בזמן הרכיבה (בכל גיל). (1)

סה"כ – (5) פריטים

14. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-5. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

- א. (1) הסיבה האמיתית לתאונה היא תנאי הדרך הקשים. (1)
 (2) בכל יום ראשון נפתחת מהדורת החדשות בדיווח על מספר ההרוגים והפצועים בתאונות דרכים. (1)
 (3) משרד התחבורה ומשרד החינוך העלו רעיונות חדשים למלחמה בתאונות הדרכים. (1)
 (4) בוועדת הכנסת אני אבקש להתקין רמזורים בכל צומת מסוכן ולסלול שבילי אופניים. (1)

ב. על הנבחן לנמק תיקון אחד.

משפט (1): האוגד/המילה "היא" מתאימה לשם שלפניה.

משפט (2): בצירוף (סמיכות) של שני שמות יבוא היידוע לפני השם השני (הסומך).

משפט (3): התואר מתאים במין ובמספר לשם שלפניו.

משפט (4): פועל בעתיד בגוף ראשון יתחיל באות אל"ף.

(1)

סה"כ — (5) פריטים

פרק ג — שם המספר ומערכת הצורות

חלק I: שאלת חובה — שם המספר (שאלה 15)

15. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-6. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

- אלפיים ושלוש עשרה (1)
 — אחד (1)
 — שש עשרה (1)
 — תשעה (1)
 — שניים (1)
 — שלוש (1)

סה"כ — (6) פריטים

חלק II: שאלות בחירה — פועל, שם ומילות יחס (שאלות 16-20)

16. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-6. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

- א. • ק-ש-י/ה (1)
 • קושי (1)
 ב. • נ-ו-ע (1)
 • תנועה (1)
 ג. • ר-פ-א (1)
 • ריפוי (1)

סה"כ — (6) פריטים

17. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-6. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

(1)	—	להפנות
(1)	—	להגביר
(1)	—	לאפשר
(1)	—	להוביל
(1)	—	להגיב
(1)	—	לבטא
<hr/>		
סה"כ — (6) פריטים		

18. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-6. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

- א. כל השמות הם כלי תחבורה. (1)
- ב.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
מסוק (1)	אווירון (1)
רכבת (1)	טרקטורון (1)
	מכונית (1)

סה"כ — (6) פריטים

19. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-5. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

- א. (1) התצורה של כל השמות היא שורש ומשקל. (1)
- ב. משפט 2 (1)
- ג. משפט 1 (1)
- (1) יתקבל כל שם המורכב משורש ומשקל. (2)
- (1) מגבלה (3)

סה"כ — (5) פריטים

20. שאלה זו נבדקת באמצעות סולם פריטים 0-5. יש לספור את הפריטים הנכונים בכל סעיפי השאלה ולהקיש מספר זה במחשב.

(1)	—	ביניהן
(1)	—	עליהם
(1)	—	בלעדיה
(1)	—	מכם
(1)	—	אצלם
<hr/>		
סה"כ — (5) פריטים		